

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 332/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., t. č. vo výkone trestu, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenie práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2012 doručená sťažnosť J. Š., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1

a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy, porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012.

Predmetom konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy a uložení povinnosti Mestu K. (ďalej len „Mesto“), aby vo veci konania o zmenkovom inkase a proteste vedenom pod č. 2545/2011 riadne konalo a vykonalo relevantné procesné úkony.

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na uznesenie č. k. I. ÚS 67/2012-8 z 8. februára 2012, ktorým ústavný súd odmietol jeho sťažnosť pre nedostatok právomoci, ktorá sa týkala postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesenia zo 16. novembra 2011.

V súvislosti so zachovaním lehoty na podanie sťažnosti proti postupu krajského súdu v namietanom konaní a jeho uzneseníu zo 16. novembra 2011 poukázal sťažovateľ na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 455/2011, III. ÚS 441/2011, III. ÚS 162/2011 a tiež na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike z 12. novembra 2002.

Sťažovateľ namieta, že k porušeniu označených práv a článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu došlo tým, že krajský súd *„svojoľne contra legem zastavil konanie..., čím odňal sťažovateľovi časť procesných práv a znemožnil mu tak riadne konať pred príslušným súdom v jeho zákonnom zložení, čo predstavuje porušenie ústavného*

zákazu denegatio iustitiae... I. a IV. výrok napadnutého uznesenia považujem za neprípustný a ústavne nekonformný v rozpore s relevantnými procesnými ustanoveniami OSP...

Obdobne právny názor Krajského súdu Žilina, že v správnom súdnictve je neprípustné nariadiť predbežné opatrenie, považujem za nesprávny a ústavne nekonformný, hoci ust. § 246c ods. 1 OSP explicitne neustanovuje subsidiárnu aplikáciu druhej časti OSP, nakoľko v súlade s ust. čl. 152 ods. 4 Ústavy a princípom procesnej analógie prípustnej in genere, možno aplikovať aj ustanovenia druhej časti druhej hlavy OSP, ak sú dané hmotnoprávne a procesné podmienky. Príkladmo možno poukázať na správne súdnictvo v ČR, kde je prípustné nariadiť predbežné opatrenie i v správnom súdnictve... Bolo by nepochybne diskriminačné, ak by účastník (spravidla žalobca) nemal rovnaké procesné prostriedky ochrany svojich práv ako má iný účastník konania mimo piatej časti OSP, hoci sa aplikuje ten istý procesnoprávny predpis (OSP) postavený na úplne totožných základných zásadách platných pre všetky jednotlivé časti OSP, len preto, že žalovaným je správny orgán štátu a tým ho vlastne zvýhodňovať v procesnom postavení ...“.

Výrok namietaného uznesenia, ktorým krajský súd nepripustil zmenu žalobného návrhu, považuje sťažovateľ za „vadný, nakoľko ním súd nerešpektuje dispozičné právo (dispozičnú zásadu) žalobcu (sťažovateľa) a jeho autonómnu vôľu ako súčasť súkromnej sféry pod ochranou relevantných práv v zmysle čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 ústavy či čl. 8 ods. 1 dohovoru, pričom sa súd snaží neprípustným a nehospodárnym spôsobom štiepiť jeden napadnutý proces žalovaného, na niekoľko samostatných, bez logického a presvedčivého zdôvodnenia, navyše v príkrom a extrémnom rozpore so skutkovým a právnym stavom i obsahom súdneho spisu učebnicovo odôvodňujúcim legálnu a ústavne konformnú prípustnosť zmeny petitu, ktorý bol navyše procesne vadný pre neúplnosť a zmenou by došlo ku konvalidácii tohto nedostatku petitu žaloby. Opačný postup súdu signalizuje zjavnú svojvôľu a marenie práva na súdnu ochranu... nepripustením zmeny návrhu došlo v nepripustenej časti k odmietnutiu spravodlivosti... a odňatiu možnosti konať pred príslušným súdom, pričom tvrdenie, že doterajšie výsledky konania údajne nemôžu byť podkladom o zmenenom návrhu je nepravdivé, nesprávne v extrémnom rozpore so skutočnosťou, čo potvrdzuje ako fakt vágne a formálne zdôvodnenie napadnutého uznesenia...

Neústavnosť uznesenia Najvyššieho súdu SR č. 5 Sžo 51/2011 spočíva rovnako tak v... odmietnutí možnosti konať pred odvolacím súdom... resp. odňatí práva na prístup k odvolaciemu súdu a zákonnému sudcovi, popri porušení ústavnej zásady dvojinštantnosti súdneho konania aplikáciou protiústavných ustanovení § 250t ods. 7 a § 250v ods. 7 OSP...

Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov namietam z dôvodu procesných obštrukcií Krajského súdu Žilina zavinených protiústavnými rozhodnutiami, ako aj sekundárnou právnou zodpovednosťou právne konzumujúcou primárnu zodpovednosť správneho orgánu (Mesta K.) a jeho nečinnosť, ktorú mal a mohol Krajský súd ex officio odstrániť.“

K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu a k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu sťažovateľ uviedol, že krajský súd včas nezasiahol predbežným opatrením „do protiprávnej nečinnosti (správneho) protestného orgánu ako žalovaného, ktorý zaviniel nesplatosť zmenkovej pohľadávky a jej príslušenstva, druhotnú platobnú neschopnosť a nemožnosť uplatniť majetkové zmenkové práv a na súde... v neprospech sťažovateľa ako veriteľa, čím súd sekundárne zodpovedá a právne konzumuje primárnu právnu zodpovednosť za skutočnú škodu a ušlé zisky spôsobené mestom vo forme nevzniku príslušenstva, oddialovania splatnosti a s tým súvisiaca druhotná platobná neschopnosť, nelikvidita a sankciovanie sťažovateľa v iných záväzkových vzťahoch“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Najvyšší súd SR... uznesením č. k. 5 Sžo 51/2011 zo dňa 26. januára 2012 a Krajský súd v Žiline... uznesením č. k. 21 S 63/2011-38 zo dňa 16. 11. 2011 a postupom jemu predchádzajúcim ako iným zásahom porušili základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy tak samostatne ako aj v spojení s porušením princípov ústavnosti, zákonnosti, spravodlivosti a právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 152 ods. 4 Ústavy, práva... podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 1 Dohovoru, práva na nedotknuteľnosť súkromia osoby v spojení s právom na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy v spojení s čl. 19 ods. 2

Ústavy a čl. 8 ods. 1 Dohovoru v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru a základným právom vlastníť majetok, jeho rovnaký zákonný obsah a ochranu podľa čl. 20 ods. 1, 4 Ústavy a práva podľa čl. 13, Dohovoru.

... zrušuje... uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 5 Sžo 51/2011 zo dňa 26. januára 2012 ako aj... uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S 63/2011-38 zo dňa 16. novembra 2011, vo výroku I, III a IV a vec vracia späť na ďalší... postup; súčasne sa Krajskému súdu Žilina v k. č. 21 S 63/2011 prikazuje bezodkladne, ak je to právne možné, obnoviť stav pred porušením práv(a) pred zásahom s účinkami ex tunc.

... priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie... vo výške stotisíc eur spolu s všeobecným úrokom z omeškania... z denného súčtu (priznaného) finančného zadosťučinenia v omeškani a s úhrnu (nezaplatených) úrokov z omeškania v omeškani a to odo dňa uplynutia lehoty na plnenie podľa tohto nálezu až do doby zaplattenia vrátane, ktoré sa zaväzuje vyplatiť Krajský súd v Žiline do 15 dní od právoplatnosti (doručenia) tohto nálezu, k rukám sťažovateľa.

... Krajský súd v Žiline sa zaväzuje k náhrade všetkých prípadných trov konania sťažovateľa a štátu do 15 dní od právoplatnosti (doručenia) tohto nálezu.“

Sťažovateľ tiež navrhol, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorým rozhodne tak, že sa „odkladá vykonateľnosť... uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S 63/2011-38... zo dňa 16. 11. 2011 až do doby meritórneho rozhodnutia; súčasne sa Krajskému súdu v Žiline ukladá povinnosť zdržať sa ďalšieho postupu v k. č. 21 S 63/2011 až do doby meritórneho rozhodnutia“.

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil sťažovateľ tou skutočnosťou, že „neexistuje možnosť navrátenia do predošlého právneho a faktického stavu ani antidatovaním procesnoprotestných a hmotnoprávných úkonov protestného orgánu, ktoré reálne platne neboli realizované lege artis...“.

Sťažovateľ tiež navrhol, aby ústavný súd pripustil do konania o jeho sťažnosti „na stranu sťažovateľa GP SR a VOP (ombudsmana) ako vedľajších účastníkov“ a tiež navrhol, aby ústavný súd prerušil konanie o jeho sťažnosti a postúpil „plénu ústavného súdu návrh na zaujatie stanoviska o ne/súlade ust. § 250t ods. 7 OSP, § 250v ods. 7 OSP a § 246c ods. 1 veta druhá a tretia OSP s čl. 46 ods. 1, 2, čl. 48 ods. 1 v spojení s čl. 141 a nasl. ústavy.

Návrh na pripustenie GP SR a VOP zdôvodňujem ich základnými ústavnými právomocami a kompetenciami, čím je ex lege daný právny záujem...

Návrh na prerušenie vznášam z dôvodu spornej prejudiciálnej ústavnoprávnej otázky o dvojinštantnosti konaní v správnom súdnictve v rámci ústavnej zásady dvojinštantnosti konania, prístupu k odvolaciemu súdu a zákonnému sudcovi (senátu)...

Týmto návrhom sťažovateľ žiadal vyhovieť „*ex officio*“.

Sťažovateľ v sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou

garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 26. januára 2012, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľa, uviedol:

«Návrhom došlým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 29. júla 2011 sa navrhovateľ domáhal uloženia povinnosti odporcovi podľa § 250t ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) bezodkladne, najneskôr do konca prvého pracovného dňa po doručení rozhodnutia, v konaní o zmenkovom proteste vedenom pod sp. zn. 2545/2011 riadne konať a vykonať relevantné protestné úkony, resp. protest ako aj podľa § 250v ods. 4 OSP odporcovi v konaní o zmenkovom proteste vedenom pod sp. zn. 2545/2011 bezodkladne, inak do konca prvého pracovného dňa po právoplatnosti (doručení) rozhodnutia, zakázať pokračovať v nečinnosti, ohrozovaní a porušovaní navrhovateľovho zákonného práva na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s porušovaním práva na majetok, jeho ochranu a pokojné užívanie podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k EDLP

v spojení s porušením princípov ústavnosti, zákonnosti, spravodlivosti a právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy; súčasne sa prikazuje obnoviť stav pred nezákonným a protiústavným zásahom, ak je to možné.

Z uvedeného je zrejmé, že v danej veci bolo jej predmetom konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP a konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa piatej hlavy piatej časti OSP s tým, že vecne a miestne príslušným súdom je Krajský súd v Žiline, ktorému bola vec aj postúpená na konanie uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júla 2011, sp. zn. 5Sžnč/5/2011.

Na konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 250t a § 250u OSP) a na konanie o ochrane pred nezákonným zásahom verejnej správy (§ 250v OSP) sa v súlade s ustanovením § 250t ods. 8 OSP a § 250v ods. 8 OSP použijú ustanovenia prvej a druhej hlavy piatej časti OSP len subsidiárne.

V konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti OSP ani v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa piatej hlavy piatej časti OSP nie je proti rozhodnutiu súdu prípustný opravný prostriedok (§ 250t ods. 7 OSP, § 250v ods. 7 OSP).

Konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy ako aj o ochrane pred nezákonným zásahom verejnej správy je teda vzhľadom na ustanovenie § 250t ods. 7 OSP a § 250v ods. 7 OSP konaním jednostupňovým, a to bez ohľadu na to, či ide o rozhodnutie meritórne alebo rozhodnutie procesnej povahy vydané počas konania vedeného podľa § 250t OSP, resp. 250v OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k zhora uvedenému dodáva, že aj ustanovenie § 246c ods. 1 OSP vzťahujúce sa vzhľadom na svoje systematické zaradenie na všetky typy konania v správnom súdnictve výslovne ustanovuje prípustnosť opravného prostriedku v správnom súdnictve len voči tým rozhodnutiam súdov, pri ktorých to zákon explicitne uvádza, a zároveň v ustanovení § 250t ods. 7 OSP a § 250v ods. 7 OSP zákon právo podať opravný prostriedok proti rozhodnutiam vydaným v konaní proti nečinnosti správneho orgánu a v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, výslovne nepripúšťa, potom právny záver, že proti takému rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné nemožno ani kvalifikovať ako arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený.

Podľa názoru najvyššieho súdu možno potom uzavrieť, že výklad a následná aplikácia citovaných ustanovení nemôžu porušiť požiadavku ochrany práv a právom chránených záujmov odvolateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že skutočnosť nesprávneho poučenia účastníkov konania o prípustnosti opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu zo strany krajského súdu, nezakladá ich procesnú legitimitáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť je ex lege vylúčená. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 204 ods. 2 poskytuje účastníkom konania ochranu iba v prípade nesprávneho poučenia súdu o neprípustnosti odvolania, ktorá spočíva v tom, že odvolateľ je oprávnený podať odvolanie (opravný prostriedok) v zákonom predĺženej trojmesačnej lehote plynúcej od doručenia potenciálne odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky súd odvolanie podané navrhovateľom odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení § 246c ods. 1 OSP veta prvá, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.»

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu, ktorý podľa neho nesprávne posúdil prípustnosť odvolania proti namietanému uzneseniu krajského súdu zo 16. novembra 2011.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia uviedol, že vzhľadom na obsah návrhu sťažovateľa a jeho petit predmetom konania bolo konanie proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa piatej hlavy piatej časti OSP. Najvyšší súd poukázal na to, že v správnom súdnictve je opravný prostriedok prípustný, len ak je to ustanovené v piatej časti OSP (§ 246c ods. 1 OSP) s tým, že podľa § 250t ods. 7 OSP a § 250v ods. 7 OSP proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok. V odôvodnení tiež hodnotil účinok nesprávneho poučenia krajského súdu v namietanom uznesení zo 16. novembra 2011 a uviedol, že nesprávne poučenie o možnosti podať odvolanie nezakladá účastníkovi konania toto právo, ak je podanie opravného prostriedku zo zákona vylúčené. Zákonná ochrana podľa § 204 ods. 2 OSP sa účastníkovi poskytuje len proti nesprávnemu poučeniu o tom, že odvolanie nie je prípustné.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd svoj právny záver primeraným spôsobom odôvodnil, tento záver je spätne preskúmateľný, logický a vychádzajúci z aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 250t ods. 7 OSP a § 250v ods. 7 OSP), nie je zjavne neodôvodnený a ani arbitrárny, preto je ústavne udržateľný. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej postup súdu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) namietaným postupom a uznesením najvyššieho súdu.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu v poradí prvú sťažnosť smerujúcu proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uzneseniu zo 16. novembra 2011 už 29. decembra 2011 s tým, že ústavný súd túto sťažnosť odmietol uznesením č. k. I. ÚS 67/2012-8 z 8. februára 2012 pre nedostatok právomoci ústavného súdu. V odôvodnení tohto uznesenia ústavný súd poukázal na skutočnosť, že „sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže v rozsahu namietaných skutočností nepodal proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu odvolanie (krajský súd v napadnutom rozhodnutí sťažovateľa výslovne poučil, že proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie)“. Sťažovateľ proti namietanému uzneseniu krajského súdu podal odvolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Sžo/51/2011 z 26. januára 2012 odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP prvou vetou, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty v zásade neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že namietané uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 22. novembra 2011 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo/51/2011 z 26. januára 2012 nadobudlo právoplatnosť 15. februára 2012, pričom sťažovateľ doručil ústavnému súdu v poradí druhú sťažnosť, ktorá je predmetom predbežného prerokovania, 20. marca 2012.

Ústavný súd už v tejto súvislosti tiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy po rozhodnutí o tomto právnom prostriedku bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (porovnaj k tomu tiež rozsudok ESĽP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Českej republike, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru namietaným uznesením krajského súdu aj z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú tak, ako to vyplýva z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a z doterajšej judikatúry ústavného súdu [s. 7 (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07)]. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Krajský súd namietaným uznesením zo 16. novembra 2011

- konanie o návrhu sťažovateľa z 20. júla 2011 na vydanie predbežného opatrenia zastavil,
- návrh sťažovateľa z 13. augusta 2011 na prerušenie konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 21 S/63/2009 zamietol,
- podľa § 95 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvou vetou OSP nepripustil zmenu žalobného návrhu,
- konanie o vstupe vedľajšieho účastníka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, verejného ochrancu práv, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Krajskej prokuratúry v Ž. do konania vedeného pod sp. zn. 21 S/63/2011 zastavil.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ nesúhlasí s tým, ako krajský súd právne posúdil jeho jednotlivé podania, o ktorých rozhodol krajský súd namietaným uznesením, namieta nesprávnu aplikáciu a výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a tvrdí, že mu postupom krajského súdu bola v zásade odňatá možnosť konať pred súdom.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia poukázal na obsah žaloby sťažovateľa a uviedol:

„Dňa 17. 08. 2011 prijal súd návrh na ochranu proti nečinnosti orgánu verejnej správy zo dňa 20. 07. 2011, postúpený tunajšiemu súdu Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Podaným návrhom sa žalobca domáha, aby súd uložil odporcovi podľa § 250t ods. 4 O. s. p. bezodkladne, najneskôr do konca prvého pracovného dňa po doručení tohto rozhodnutia, v konaní o zmenkovom proteste vedenom pod sp. zn. 2545/2011 riadne konať a vykonať relevantné protestné úkony, resp. protest.

Zároveň sa domáha, aby súd podľa § 250v ods. 4 O. s. p. odporcovi v konaní o zmenkovom proteste vedenom pod sp. zn. 2545/2011 bezodkladne, inak do konca prvého pracovného dňa po právoplatnosti doručenia tohto rozhodnutia, zakázal pokračovať v nečinnosti, ohrozovaní a porušovaní navrhovateľovho zákonného práva na inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s porušovaním práva na majetok, jeho ochranu a pokojné užívanie podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR ako aj podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s princípom ústavnosti, zákonnosti, spravodlivosti a právnej istoty podľa čl. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR; súčasne sa prikazuje obnoviť stav pred nezákonným zásahom, ak je to možné.“

Výrok o zastavení konania o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia krajský súd odôvodnil takto:

„Zároveň navrhovateľ v návrhu uviedol, že žiada vydať predbežné opatrenie podľa § 250t ods. 8 v spojení s § 246c ods. 1 v spojení s § 76 ods. 1 písm. f), ktorým súd prikáže vykonať odporcovi relevantné protestné úkony a súčasne uloží odporcovi povinnosť zdržať

sa nečinnosti, ohrozovania a pokračovania porušovania navrhovateľových práv v konaní o zmenkovom proteste vedenom pod sp. zn. 2545/2011 do doby meritórneho rozhodnutia.

Z obsahu podaného návrhu mal súd jednoznačne preukázané, že navrhovateľ sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 O. s. p.

Postup súdov na základe podaných žalôb a opravných prostriedkov proti rozhodnutiam správnych orgánov, ktorými sa navrhovatelia, resp. žalobcovia domáhajú preskúmania rozhodnutí správnych orgánov a postup súdov pri preskúmaní nečinnosti a zásahov orgánov verejnej správy je komplexne upravený v piatej časti O. s. p. - Správne súdnictvo.

Podľa § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Právna úprava predbežných opatrení je upravená v druhej časti O. s. p. V správnom súdnictve je vylúčené použitie druhej časti O. s. p.- predbežné opatrenie a zabezpečenie dôkazu, preto v konaní podľa piatej časti O. s. p. nemožno vydať predbežné opatrenie. (Zhodne aj uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 38 S 122/97-12)

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd nemohol o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia meritórne rozhodnúť, a preto konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia pre nedostatok podmienok konania podľa ust. § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. zastavil.“

Ústavný súd poukazuje na to, že krajský súd svoj právny záver o tom, že nemožno nariadiť predbežné opatrenie v systéme správneho súdnictva, primerane odôvodnil, tento záver založil na aplikácii § 246c ods. 1 prvej vety OSP. Aplikácia a výklad uvedeného ustanovenia zodpovedá pravidlám logiky, neprieči sa zmyslu a účelu uvedenej právnej normy. Tento právny názor nie je arbitrárny, teda svojvoľný, nie je zjavne neodôvodnený, je preto ústavne udržateľný.

Výrok, ktorým krajský súd návrh sťažovateľa na prerušenie konania zamietol, odôvodnil takto:

„Podaním zo dňa 13. 08. 2011 sa navrhovateľ domáhal prerušenia konania podľa § 250t ods. 8 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 109 ods. 2 písm. c) do doby právoplatného a riadneho prešetrenia podnetu na Okresnej prokuratúre Ž. sp. zn. Pd 137/2011 ako aj sťažnosti, podanej u odporcu proti jeho nečinnosti a nesprávnemu úradnému postupu.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) O. s. p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Prerušenie konania do rozhodnutia odporcu o sťažnosti a prokuratúry o podnete podľa názoru súdu nerieši v preskúvanom prípade otázku, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 21S/63/2011, nakoľko v čase vydania rozhodnutia o prerušení konania už súd bol oboznámený s výsledkom prešetrenia podnetu Okresnou prokuratúrou Ž. č. Pd 137/2011, tak že neboli zistené dôvody na vykonanie prokurátorského opatrenia, prokurátor podnet navrhovateľa odložil.

Prerušenie do rozhodnutia sťažnosti proti postupu odporcu pri vykonávaní protestu, podanej u odporcu nepovažuje súd za potrebné, keďže výsledok prešetrenia sťažnosti nemôže mať vplyv na konečné rozhodnutie vo veci.“

Krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania, odôvodnil na jednej strane tým, že v čase rozhodovania o návrhu sťažovateľa poznal výsledky prešetrenia podnetu sťažovateľa Okresnou prokuratúrou Ž., a tiež tým, že „výsledok prešetrenia sťažnosti nemôže mať vplyv na konečné rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd svoj právny názor primerane odôvodnil, nemožno ho preto považovať za zjavne neodôvodnený, nie je prejavom svojvôle, preto je ústavne udržateľný. Ústavný súd tiež poukazuje na to, že § 109 ods. 2 OSP upravuje prípady fakultatívneho prerušenia konania v špecifikovaných situáciách. Všeobecný súd v prípadoch vymedzených v § 109 ods. 2 OSP nie je povinný prerušiť konanie – je vecou úvahy

všeobecného súdu, aký postup zvolí (možnosť prerušenia konania, prípadne iné vhodné opatrenie).

Výrok o nepripustení zmeny žalobného návrhu odôvodnil krajský súd takto:

„Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 29. 09. 201 sa navrhovateľ domáhal povolenia zmeny žaloby, aby súd odporcovi podľa § 250t ods. 1 v konaní o zmenkovom inkase a proteste vedenom pod č. 2545/2011 uložil povinnosť bezodkladne, najneskôr do konca prvého pracovného dňa po právoplatnosti tohto rozhodnutia riadne konať a vykonať všetky relevantné procesnoprotestné úkony antidatované ku dňu prvej žiadosti objednávky doručenej odporcovi, inak reálne datované v platobnom mieste prostredníctvom legitímneho zákonného orgánu.

Súd posúdil toto podanie ako návrh na zmenu žaloby.

Podľa § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným, účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa § 95 ods. 2 O. s. p. súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Súd nepripustil zmenu žalobného návrhu, keďže výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu, v zmysle odôvodnenia ktorého sa navrhovateľ domáha prieskumu protestu vydaného odporcom dňa 08. 08. 2011 na základe druhej žiadosti zo dňa 04. 08. 2011- objednávky protestu, pričom predmetom konania pod sp. zn. 21 S/63/2011 je preskúmanie nečinnosti odporcu pri prejednaní prvej žiadosti zo dňa 27. 06. 2011.“

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ 1. júla 2011 doručil Mestu žiadosť o vykonanie zmenkového protestu podľa § 44 a § 79 a nasl. zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov, ku ktorej bola pripojená aj zmenka z 1. januára 2005. Mesto na túto žiadosť sťažovateľa reagovalo vyjadrením pod

č. 2545/2011. Následne, na základe opakovanej žiadosti sťažovateľa doručenej Mestu 4. augusta 2011, vykonal Mesto protest zmenky spísaný primátorom Ing. J. H.

Krajský súd v odôvodnení tejto časti uznesenia konštatoval, že podanie sťažovateľa doručené 29. septembra 2011 vyhodnotil ako návrh na zmenu žaloby. Po posúdení obsahu tohto podania uviedol, že pôvodná žaloba sťažovateľa sa týkala preskúmania postupu Mesta v súvislosti s jeho prvou žiadosťou o vykonanie protestu, kým ďalšie podanie, ktorým sťažovateľ žiadal zmenu žaloby, smerovalo proti postupu Mesta súvisiacemu s jeho druhou žiadosťou a tiež s vykonaním protestu. Na základe týchto zistení dospel krajský súd k záveru, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom na konanie o zmenenom návrhu podľa § 95 ods. 2 OSP, preto nepripustil zmenu žaloby. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti konštatuje, že krajský súd svoj právny záver primerane odôvodnil, vychádza z primeranej aplikácie § 95 ods. 2 OSP. Výklad a aplikácia tohto ustanovenia rešpektuje jeho znenie a účel, postup krajského súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárny, t. j. svojvoľný, preto je ústavne udržateľný.

Výrok o zastavení konania o vstupe označených vedľajších účastníkov do konania odôvodnil krajský súd takto:

„Definície účastníkov sú v správnom súdnictve pri jednotlivých konaniach takmer výlučne upravené špeciálnou úpravou piatej časti O. s. p. okrem spôsobilosti účastníkov, ktoré sú upravené v prvej časti O. s. p. (spôsobilosťami účastníkov sa rozumie procesnoprávna subjektivita a procesná spôsobilosť).

Podľa názoru súdu je otázka účasti v konaní podľa IV. hlavy, V. časti O. s. p. výlučne upravená v § 250t ods. 1 O. s. p. Subsidiárne použitie § 93 ods. 1 je vylúčené.

Inštitút vedľajšieho účasti je v konaní podľa IV. hlavy, V. časti neprípustný, súd preto nemohol o vstupe vedľajšieho účastníka meritórne rozhodnúť, resp. nemohol ani výzvu navrhovateľa na vstup do konania urobiť prostredníctvom súdu doručiť vedľajším účastníkom, a preto konanie o vstupe vedľajšieho účastníka pre nedostatok podmienok konania podľa ust. § 250t ods. 8, § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p., zastavil.“

Rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na vstup uvedených vedľajších účastníkov do konania odôvodnil krajský súd s poukazom na skutočnosť, že definícia účastníkov v správnom súdnictve je špeciálne upravená v jednotlivých hlavách piatej časti OSP s tým, že pre štvrtú hlavu piatej časti je definícia účastníkov konania upravená v § 250t ods. 1 OSP. Krajský súd tiež uviedol, že všeobecné ustanovenia o účastníkoch konania možno použiť v zásade len vo vzťahu k spôsobilosti byť účastníkom konania a k procesnej spôsobilosti. Podľa krajského súdu vedľajšie účastníctvo v správnom súdnictve nie je prípustné, preto je vylúčená aj aplikácia § 93 ods. 1 OSP. Z týchto dôvodov konanie o návrhu sťažovateľa o vstupe vedľajších účastníkov zastavil pre nedostatok podmienok konania. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu v tejto časti nie je zjavne neodôvodnené, krajský súd svoj právny názor primerane odôvodnil aj v tejto časti. Rozhodnutie o zastavení konania v tejto časti vychádza predovšetkým z aplikácie § 250t ods. 1 OSP, výklad a aplikácia tohto ustanovenia zodpovedá jeho zmyslu a účelu, pričom krajský súd prihliadol pri právnom hodnotení aj na charakter správneho súdnictva. Právne posúdenie uvedeného procesného návrhu a na to nadväzujúce rozhodnutie o zastavení konania je logické, je odôvodnené spôsobom, ktorý umožňuje spätne preskúmať úvahy krajského súdu, rozhodnutie v tejto časti nie je arbitrárne, preto je ústavne udržateľné.

Po preskúmaní odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, každého výroku tohto uznesenia dospel ústavný súd k záveru, že krajský súd odôvodnil svoje uznesenie a jeho výroky primeraným spôsobom a jeho právne hodnotenie a právne závery sú logické. Právne posúdenie jednotlivých podaní sťažovateľa je založené na primeranej aplikácii a výklade príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, tento výklad je logický, zodpovedá zmyslu a účelu krajským súdom uvedených ustanovení. Krajský súd svoje závery primerane odôvodnil, nemožno ich teda považovať za zjavne neodôvodnené s tým, že nemajú znaky arbitrárnosti, teda svojvôle.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoj právny názor vyslovený už aj v tomto uznesení (s. 11), že skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny

názor svojím vlastným. Tak, ako už bolo uvedené v tomto uznesení (s. 11), o svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru

Sťažovateľ tvrdí, že namietaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012 došlo k porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhajiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver* a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. marca 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom

(Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, rovnako aj nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010).

Z citovanej judikatúry ESĽP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení iného práva zaručeného sťažovateľovi ustanoveniami dohovoru (čl. 6 ods. 1), krajský súd ani najvyšší nemohli porušiť ani právo sťažovateľa zaručené čl. 13 dohovoru. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že čl. 13 dohovoru má procesný charakter, ktorý zaručuje všeobecné právo na účinný právny prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom každému, kto sa dovoľáva základných práv a slobôd uvedených v dohovore. Tento účinný prostriedok nápravy je nezávislý od istoty priaznivého výsledku pre sťažovateľa (III. ÚS 86/05).

Ústavný súd takto dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia práva podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 alebo postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012

Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu...

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok...

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu absencia porušenia ústavnoprocených princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru, medzi ktoré nepochybne patria aj základné práva podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu (m. m. IV. ÚS 116/05). Ústavný súd v súlade so svojou skoršou judikatúrou (napr. II. ÚS 78/05) aj naďalej zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, prípadne čl. 6 dohovoru. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy.

Keďže ústavný súd postup najvyššieho súdu v namietanom konaní a jeho uznesenie z 26. januára 2012, a rovnako tak ani postup krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesenie zo 16. novembra 2011 nepovažoval ani za svojvoľné, ani arbitrárne, nemohlo postupom týchto súdov v namietaných konaniach a ich uzneseniami dôjsť ani k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj práv podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že aj túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

5. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy

Sťažovateľ tiež tvrdí, že namietaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012 došlo k porušeniu čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy majú charakter ústavných princípov, resp. všeobecných interpretačných pravidiel, ktoré sú všetky orgány verejnej moci povinné rešpektovať pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, možno v tomto konaní uvažovať o porušení čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody. Pretože v posudzovanom prípade ústavný súd nedospel k záveru o porušení niektorého základného práva alebo slobody, nemohol dospieť ani k záveru o porušení čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2

a čl. 152 ods. 4 ústavy, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

6. K namietanému porušeniu čl. 1 dohovoru

Sťažovateľ tiež tvrdí, že namietaným postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S/63/2011 a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžo/51/2011 a jeho uznesením z 26. januára 2012 došlo k porušeniu čl. 1 dohovoru.

Podľa čl. 1 dohovoru vysoké zmluvné strany priznávajú každému, kto podlieha ich jurisdikcii, práva a slobody uvedené v hlave I tohto dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 dohovoru, tento článok má deklaratórny charakter, neupravuje žiadne konkrétne základné práva, resp. iné individuálne práva (m. m. III. ÚS 222/2010), medzi jeho obsahom a namietaným postupom krajského súdu a jeho uznesením zo 16. novembra 2011 alebo namietaným postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením z 26. januára 2012 nie je nijaká príčinná súvislosť, a teda neexistuje možnosť, aby (a to aj s prihliadnutím na odmietnutie sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 dohovoru) ústavný súd mohol pri meritórnom prerokovaní sťažnosti jeho porušenie vysloviť.

Aplikujúc uvedený právny názor na sťažnosť sťažovateľa ústavný súd dospel k záveru, že aj túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

7. K návrhu na vstup vedľajších účastníkov na strane sťažovateľa do konania

Sťažovateľ v sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol o tom, že *„podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 93 ods. 2 a 3 OSP pripúšťa do predmetného konania na stranu sťažovateľa GP SR a VOP (ombudsmana) ako vedľajších účastníkov“*.

V súvislosti s týmto návrhom sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať na charakter konania o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je bežným opravným prostriedkom, ktorý je k dispozícii všetkým subjektom, resp. stranám predchádzajúcich konaní na zvrátenie pre nich nepriaznivého priebehu alebo výsledku konania. Predmetom ústavnej sťažnosti je rozhodovanie o tom, či napadnuté orgány verejnej moci svojím postupom a rozhodnutím rešpektovali alebo chránili základné práva a slobody fyzických alebo právnických osôb. Len na základe sťažnosti osoby, ktorá je nositeľom základných práv, a po zistení, že orgán verejnej moci porušil jej základné práva, možno kasáciou zvrátiť priebeh alebo výsledok napadnutého konania.

Vzhľadom na povahu konania o sťažnosti fyzických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno aplikovať § 93 OSP o účasti vedľajšieho účastníka v konaní. V zmysle § 93 OSP vedľajším účastníkom je ten, kto má právny záujem na výsledku konania, ktorý sa prejaví v tom, že právne postavenie tejto osoby bude ovplyvnené výsledkom konania. Z hľadiska povahy sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a konania o nej je vylúčené, aby do tohto konania vstúpil vedľajší účastník na strane toho, kto sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy podáva. Ústavný súd poukazuje na § 31a zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku sa použijú primerane aj na konanie pred ústavným súdom, ak to povaha veci nevylučuje. V tomto prípade povaha konania o sťažnosti fyzických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje aplikáciu § 93 OSP.

Z uvedených dôvodov ústavný súd návrhu sťažovateľa na vstup vedľajších účastníkov do konania nevyhovel a sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

8. K návrhu na prerušenie konania o sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol tak, že „*podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 109 ods. 1 písm. b OSP prerušuje predmetné konanie*

a postupuje plénu ústavného súdu návrh na zaujatie stanoviska o ne/súlade ust. § 250t ods. 7 OSP, § 250v ods. 7 OSP a § 246c ods. 1 veta druhá a tretia OSP s čl. 46 ods. 1, 2, čl. 48 ods. 1 v spojení s čl. 141 a nasl. ústavy“.

V súvislosti s týmto návrhom sťažovateľa ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy viazaný prezumpciou ústavnosti právnej normy, ktorá sa má (mala) na posudzovaný prípad aplikovať (porovnaj I. ÚS 39/96, I. ÚS 259/07, III. ÚS 225/04, IV. ÚS 2/08, IV. ÚS 50/2010). Z uvedeného tiež vyplýva, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy neskúma ako predbežnú otázku, či právna norma, ktorú všeobecné súdy aplikovali (mali aplikovať), je v súlade s ústavou.

Ústavný súd taktiež poukazuje na to, že nemá právomoc z vlastného podnetu (ex offo) začať konanie o súlade zákonov s ústavou podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Toto konanie môže začať výlučne na základe návrhu na to oprávnenej osoby [čl. 130 ods. 1 písm. a) a ž f) ústavy, obdobne aj § 37 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde].

Z uvedených dôvodov ústavný súd návrhu sťažovateľa na prerušenie konania a na postúpenie vecí plénu ústavného súdu na rozhodnutie o súlade vymedzených právnych noriem s ústavou nevyhoviel a sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012